

Árnyék díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör. Virág-utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

Néptanítóink nyugdíjazása és a hatóság.

Az új nyugdíjtörvény értelmében a néptanítók ugyis mint az óvók és polgári iskolai tanítók azon fizetéssel fognak ezután az állam által nyugdíjaztatni, melyet működésük utolsó évében élveztek. A törzsfizetés az 5-öd éves korpótlékokkal együtt alapul vétetik, s e szerint fognak ezután a tanítók, óvók és polg. isk. tanítók az állami nyugdíjalaphoz hozzájárulni.

Eddig az állam csak 300—400 frtnyi minimális fizetés erejéig részesítette őket nyugdíjban és ehez aránylag özevegyeiket és árvaikat segélyben; városunk törvényhatóságának idevonatkozó nyugdíj szabályzata 22. §. b) pontja szerint az országos tanítói nyugdíjtörvény által részükre biztosított minimális nyugdíjösszeget felül teljes fizetésökig terjedő nyugdíjat biztosít számukra. E kedvezményért azonban 300 frton túli fizetésöknek 25%-ával járulnak az első két évben a városi tisztii nyugdíjalaphoz, két év leteltével pedig a többletfizetés 2%-ával.

A város már most is számos kiérdemült tanférfit és tanítónót részesít nyugdíjban; s tekintettel a tantestület jelentékeny számát kilátás van reá, hogy a nyugdíjasokra maholnap évi tizezer frt sem lesz elég. Tíz vagy huszezer frtnyi évi költséggel pedig városunk nagyobbserű kulturigényeknek felelhetne meg; ilyenek egy conservatorium, nyilvános könyvtár stb. más közhasznú intézmény.

Ha mindezt csak úgy futólagosan

fontolóra vesszük, önkénytelenül is azon gondolat érlelődik meg bennünk, hogy bizony szép és nemes szándék volt a tanerők tisztességes nyugdíjaztatásáról gondoskodni, de ha már az állam megadni határozta a teljes fizetést nyugdíjkepen, akkor czélszrűbb volna, hogy tanítóink nyugdíjaztatását ezután bizuk az államra s a fentjelzett módon értékesítsük a nyugdíjalap ide vonatkozó értékét.

Tanítóink nagy része már évek óta fizet a nyugdíjalaphoz jövőjének biztosítása végett. Ámde ezen eddig teljesített befizetésöket, mint fölöslegest, jogosan visszakövetelhetik, mert ha, ami rájuk nézve egészen mindegy, az állami nyugdíjalaphoz a többletfizetés erejéig belépnek, akkor csak ezután kell elkezdeniök a befizetések eszközölését, mi által ugy a tanítók, mint a város is csak előnyben volna.

Igaz ugyan, hogy a 23. § szerint a nyugdíjalapra tett befizetések senkinek sem térítettnek vissza, — de kivételes helyzet kivételeles intézkedést igényel.

Ez melátnyos és jogos ajánlat, melyet a közérdek szempontjából megvalósítani kellene.

Havas Antal.

A kereskedő ifjak társulata.

«A kereskedő ifjak társulata» tegnapelőtt tartotta évi rendes közgyűlését a «Nemzeti szálloda» termeiben. Freudenberg Zsigmond társulati elnök a gyűlést szép beszéd kíséretében megnyitván röviden ecsetelte az egyesü-

letben a lefolyt év alatt történt intézkedéseket és reformokat. Beszéde tetszéssel és éljenekkel fogadtatott. Következett a titkári jelentés, melyet érdekességénél fogva egész terjedelmében közölni fogunk. A titkár (Kömlös Ármin) ügybuzgó fáradozásaiért általános elismerésben részesült. Erre a zárszámadások terjesztettek elő, és tárgyalatott a f. évi költségvetés amit a közgyűlés egyhangulag elfogadván, a felmentvény vita nélkül megadatott.

Következett dr. Klein Adolf egyesületi orvos jelentése, melyet ez utóbbi igen határos és szakavatott beszéddel kísért. Az orvos szépen kifejtette az egyesületben a lefolyt évben alakult betegsegélyezést, mely üdvös intézkedés rövid pár hónap alatt igen szép eredményt mutatott. Az előadó orvos ki fáradhatlan, önzetlen és a beteg tagokkal szemben tanusított lankadatlan buzgalma által az egyesület elismerését méltán kiérdemelte, hosszan tartó éljenzéssel lön a közgyűlés részéről kitüntetve.

Az alapszabályok módosítása jövén szóba, itt az ellenpárt részéről tiltakozás nyilvánult az ellen, hogy az elnökség illetve a választmány ezentul 3 évre választassék. A kérdés szavazás alá kerülvén nagy szótöbbséggel a 3 évre terjedő megválasztás lön elfogadva.

Vége a tisztujítás megejtése kezdődött. Dr. Vécsei Simon ügyvéd rendes tag azt indítványozta, miszerint az elnök és alelnök közfelkiáltással ujonnan választassanak meg, a mi általános lelkesedés közt el is fogadtatott és így az eddigi elnök: Freudenberg Zsigmond s Stojkovics Dusan mint alelnök közfelkiáltással ujra és pedig 3 évi tartamra megválasztattak. Erre következett a többi tisztviselők és a választmánynak szavazás utjáni megválasztása a következő eredménnyel.

Titkár: Kömlös Ármin. Jegyző: Pollák

TÁRCZA.

Pozsony város története.

IRTA: ORTVAY TIVADAR.

VIII.

Kulcsot fog adni kezeinkbe annak megértésére, hogy a dioscorea pyrenaica, mely nemnek egyéb fajai szigoruan tropikusok, hogyan jutott a Pyrenaeekre az örökös hó közélébe. Vagy hogy hogyan van az, hogy egy erdei fenyő, a pinus excelsa Macedoniában s aztán Afghaniában mutatkozik, a közbeneső helyeken yedig nem. Vagy hogy hogyan van az, hogy Borneo magas hegyein Tasmania-sziget és a Himalaya növényzetét, a Himalayán az amerikai Andesek és sziklahegységek növényneimet és fajait, Ausztráliának és Tasmániának alpesein újzeelandi, tűzföldi, andesi és európai növényformákat találhatnil lme a talányok legnehezebbike, tudniillik ötven éjszaki növényfajnak a Tűzföldön való előjövetele legújabbban egy német botanikusnak elmele és

tudománya által már el lett háritva. Így lesz az nyilván a többi talánnyal is, mert a tudomány hatalma a siker kivívásában áll.

Ha a mondottak szerint a fajmozgalom csakis éjszaknyugatinak képzelhető, akkor a középdunai és a pozsonyi medenczék 5—6 szélességi fokkal közelebb estek az eredeti őstűzhelyhez, semmint a tőlünk nyugatra és éjszakra eső tartományok, ami már magában véveis nevezetes érv arra nézve, hogy a Középduna colonisatiója idős, régibb mint a Nyugat- és Éjszak-Európáé. A délkeletről kiindult s délnyugatnak haladt fajáramlat csak akkor nem volna kényszerítő, ha feltehetnők, hogy az emberfaj-mozgalom nem ugy volt continentális mint a növényeké és az állatoké. Voltak tényleg, kik állították, hogy az embert nem a szárazföld, hanem a tenger vezette. Ez esetben tehát a Középduna medenczéje, távol esvén a tengertől, sokkal későbbben látta volna az első colonisatort, semmint Olasz-, Francia-, Németországok s az 50-iki szélességi fokon tul fekvő tartományok, Anglia, Dánia, Svéd- és

Norvégország. Szóval ez esetben éppen hazánk lett volna az utolsó telepítvénves földje Európának, mert ez esetben a Földközi tenger közvetítése folytán az Apennini félsziget hosszán Magyarország kikerülésével az Alpok nyugati lejtőire, a Rhone, a Garonne, Loire, Szajna, Somne s a Rajna völgyeibe töröltetett volna a fajmozgalom, mely aztán részint Angliába, részint a tengerparton az Elbe-völgybe jutott, honnan utját Skandináviába vette. És csakis mindezek után hatolt volna az a Rajna, Odera-és Visztula-völgyeken át a Duna felé, mely azt a nagy pannoniai lapályra levezette.

Csakhogy a tengeren történt fajmozgalom nem bir valószínűséggel. Tulajdonképen el sem képzelhető. Nem képzelhető ugyanis, hogy egy oly faj, mely a kövön kívül mi egyéb hatályos eszközzel sem birt s a legjobb esetben is ssak a legnyomorultabb fahéjladikkal rendelkezett, akkora tengeri utat tett volna meg, mint mekkorát e felvét szükségképen igényel.

(Vége köv).

Mór. Pénztárnok: Hoffmann Ferencz. Ellenőr: Sugár Béla. Könyvtárnokok: Baumhorn Sándor, Wilhelm Samu. Háznyelők: Grünbaum Lipót Mamuzsits Antal. Választmányi tagok: Schlesinger Sándor, Wiener Dávid, Maurer Ede, Löwy Simon, Ohrmann Kálmán, Weitzenfeld Henrik, Miskolczy István, Roth Albert, Putsay István, Hahn Lajos, Billisits Dezső, Baner Adolf Kammerer Félix, Hochenberg Ferencz, Roznofszy József, Derner József, Neuhausz Bernát, Braun Illés, Tumbász Ferencz, Klein Géza, Póttagok: Janiga György, Komlós Sándor, Aubermann Mihály, Weiszberger Gábor, Kern Izidor, Maurer Antal, Klein Lipót, Winterfeld Rudolf. Számvizsgálók: Sugár Manó, Krizmanits János, Décei Lipót.

Ezek szerint változatlanul megmaradt az eddigi névsor. A közgyűlés ritka élénksége és érdekességgel folyt le, mely alatt különösen az ellenzék kiváló tevékenységet fejtett ki, azonban ez idő szerint még nem elég erősnek bizonyult.

Végre ugyancsak dr. Vécsei egyesületi tagnak abbéli indítványa, miszerint az elnökség és az összes tisztviselőknél ügybuzgó és kártartó fáradozásaiért jkönyvi elismerés szavaztassék, élénk és általános tetszéssel elfogadtattott. Részünkről üdvözljük a szép és hasznos czélú egyesületet s kívánjuk miszerint tovább ily úton haladva a társadalom és nagyközönség elismerését a jövőre is kiérdemeljék.

A Mamuzsits—Horváth ügyben mint halljuk — különös fordulat állott be. Ugyanis amint egy helybeli vasuti alkalmazott névszerint (Kotányi) nyilvános helyeken híreszteli ő szemtanuja volt annak, hogy Dr. Horváth először több ügyvéd kartársra által, s utóbb midőn ez eredményre nem vezetett, személyesen s ugyszólván meghunyászkodó módon kért volna bocsánatot a polgármestertől, a vasut éttermében. Nem adunk az ilyen mende-mondákra ugyan semmit, de konstatáljuk e hírt már az okból is, hogy ereyességéről ismert vasuti főnökönk figyelmét felhívjuk az ilyen alantas közegek által a városban korpoltáló pletykák illő ellensúlyozása végett. Ha jól tudjuk az illető alkalmazott nem egyéb mint egyszerű kocsipucoló, s az ilyen ember merészel Szabadkán ügyvéd ember és polgármester közt fenforgó kényes dolgokról ily becsmerő híreket korpoltálni? Reméljük kellő megintésben fog részesülni illetékes helyről.

Törvénykezés.

A csant. gyilkosság ügyében a szabadkai kir trvsz. a következő végzést hozta Pletikovics Pálnak ki 1891 évi szept. 8-án előre elhatározott szándékkal és előre megállapított terv szerint jó pajtását Pálitc Istvánt megölte, minthogy az országos tébolyda igazgatóságának a vádlott megfigyelésén alapuló véleménye szerint koros butaságban szenved és szenvedett midőn a gyilkosságot véghez vitte és minthogy a vádlottnak ezen állapotában a szabadlábony hagyása közveszélyes, elrendelte az országos tébolydában való elhelyezését.

A bírák és ügyészek rangsorozata. Több első folyamodású törvényszék és ügyészség tagjai kérvénnyel fordultak a képviselőházhoz az iránt, hogy a tisztviselői fizetéseket szabályozó törvényben a budapesti első folyamodású bírák és ügyészek ne osztassanak be magasabb s a vidékiek alsóbb rangosztályba. Mint illetékes forrásból értesülünk, az a feltétele, melyből e kérvények kiindulnak, a törvényjavaslat intenciójának teljes félreértésén

alapszik, a törvényjavaslat ugyanis egyáltalában nem kontemplálja azt, hogy a budapesti ügyészek és bírák magasabb, a vidékiek alsóbb rangosztályba osztassanak be. A javaslat tervbe vette ugyan, hogy a bírák és ügyészek egy része a hetedik a többi a nyolczadik rangosztályba jusson, de az merőben ki van zárva, hogy e beosztásnak az képezze alapját, vajjon az illetők Budapesten vagy másutt vannak-e alkalmazva.

Ügyvédek mozgalma. Rozgonyi Jakab dr. budapesti ügyvéd rendkívüli kamarai közgyűlést kíván összehívni, melynek feladata lenne megoldani azt a nagy kérdést, hogy mi módon lehetne az ügyvédek tulságos elszaporodását megakadályozni, a már praktizáló ügyvédeknek pedig legalább a szerény megélhetést biztosítani. Rozgonyi dr. a baj orvoslására a következőket ajánlja: 1. Állítsassék vissza a numerus clausus s illetoleg tétessék függővé az önálló ügyvédi gyakorlat a kinevezéstől. Igaz, ugymond, hogy ez az intézkedés retrográd irányu, de ezt a rendkívüli körülmények sürgetik. Az ügyvédek száma oly rohamosan nő, hogy maholnap teljesen lehetetlen lesz megélniök. Miután pedig ez kétségtelenül a proletárizmusra vezet, mely az államra nézve is veszedelmessé válhatik, az állam érdeke is kívánja, hogy ily elem képződése csirájában elfojtassék. 2. Kivántassék meg a numerus clausus mellett is a tíz éves joggyakorlat. Mert bebizonyult, hogy az eddigi három évi gyakorlati idő alatt a nagy közönség életérdekeinek önálló képviselőéhez szükséges tapasztalat el nem sajátítható. 3. A doktori és az ügyvédi vizsgálatok szigoritandók. 4. Kvalifikációképpen kivántassék meg az ügyvédi oklevél mindenkitől, a ki hivatásánál fogva jurisdikcióval foglalkozik. 5. Mondassék ki, hogy a bíróságok és hatóságok csak oly írásbeli beadványokat fogadhatnak el, melyeket ügyvéd szignált. 6. Biztosítsassék a büntető ügyekben a jogi védelemnek nagyobb hatáskört s illetoleg rendeltessék ki minden vádlott részére, a ki védelemről nem gondoskodott, jogvédő, kinek honoráriuma védenzce ellenében megítélendő, melyeket behajtatlanóság esetében a kincstár fizessen. 7. Szüntetessék meg a közjegyzői törvény 55. §-ában a közjegyzőknek biztosított ama jog, melynél fogva ők a hatóságokhoz és bíróságokhoz ellenjegyzésük mellett beadványokat intézhetnek. 8. A kamara feyelemi hatósága a sajtóvétségek fölött bíraskodó esküdtszékéek módjára átalakítandó. Végül azt kívánja Rozgonyi dr., hogy a kamara ily értelmű kérvénnyel járuljon a képviselőház elé, s hogy a mozgalomba az ország valamennyi ügyvédi kamarája belevonassék.

H I R E K.

Zsidó polgártársaink ma kezdték meg 8 napra terjedő husvét („Passah“) ünnepeiket amelyből azonban csupán a 2 első és 2 utolsó napot szokták megtartani. Azt azonban hagyományos szokásból megtartják, hogy az egész 8 napon át annak emlékére, hogy elődeik midőn Mózes őket az egyiptomi rabszolgaság alul megmentve, Egyiptomból kivette a kovasztalan tésztából a napon sütötték meg a zivatagban kenyerüket. szintén kovasztalan kenyeret (Maczeszt) esznek

Önkéntes tüzoltóságunk a tegnapi nappal kezdte meg hivatalos működését mely alkalommal teljes felszereléssel mutatták be magukat a nagyközönségnek. Jól betanított zonekarok a „Bárany szálló“ udvarában tér-

zenét tartott és a tiszték délben banketiroztak. Különös hogy a parancsnokság nem bir anyi tapintattal, miszerint hasonló esetekben a helyi lapokat értesítsék. Véletlenül tudtuk meg az ünnepély megtartását.

Öngyilkosság. Kuluncsics János 30 éves nős nejétől elváltan élt napszámos anyjának 3-ik köri lakásán tegnap virradora a szoba mestergerendájára felakasztotta magát. Mire észrevették meghalt. Az öngyilkolás oka eddig ismeretlen.

Hirtelen haláleset. Lőrincz Julianna Vojnits Borbála verusicsi szállásán 3 hó óta alkalmazásban volt 70 éves szakácsné tegnapelőtt hirtelen halállal mult ki. A rendőri bonczolás fogja a halál okát kideríteni.

Özv. Parsetics Félixnének a palicsi fürdőhöz tartozó villatelnén felállított sirboltban kapitányságunk a temetkezés engedélyezését megtagadta a következő indokolással: Eltekintve attól, hogy a folyamodó kérelme folytán megadott temetkezési engedéllyel a rendőrkapitányság, mint első foku hatóság praecedentst alkotna s mintegy felbátorítva a palicsi fürdőben telkekekekkel bíró tulajdonosokat, temetkezési helyek felállítására, folyamodó kérelmének hely adható nem volt, mert Palics jó hírnévnek örvendő fürdő hely, hová a helybeli lakosokon kívül számos vidéki vendégek is jönnek üdülést és gyógyulást keresni, s mert Palics fürdő, a hová folyamodó villája is tartozik, üdülő és szórakozó hely, s mert temetkezést is, illetve hulla szállítást fürdő orvos dr. Révfy Jenő, mint hivatott szakközegen kívül a villa tulajdonosok is ellenzik, családi temetkezés helyül a sirboltokra nézve, közegészségi és köztekintetektől az engedélyt megtagadni kellett. De az engedély megtagadandó volt még azért is, mert a netaláni temetkezéssel járó czeremóniák és egyéb gyászszertartások az üdülést kereső közönségre csak is kellemetlenül hatván a fürdő élvezetével ellenkezésben áll, s azzal a fürdő hírneve tétetnék tönkre.

Vigyázzunk a gyermekekre. Városunkban és környékén, különösen Palicson és Ludason nagy mérvben uralkodik a gyermekek közt a különféle betegség. Van család hol pár nap alatt 2—3 gyermek is áldozatul esett. Felhívjuk az intéző köröket e sajnós jelenségekre.

A szegedi tankerület főigazgatóságára, mely állás Fehér Ipolynak pannonhalm főapát-tá történt kineveztetése folyán megürült, egyes lapok különböző jelöltek neveit emlegetik. Biztos forrásból jelenti a „Magyar Ujság“, hogy e kombinációknak egyelőre semmi alapjuk sincs, csak az bizonyos, hogy a megüresedett főigazgatói állásra szerzetest fognak kinevezni, minthogy ez idő szerint nincs egy szerzetesrendbeli főigazgató sem, holott még nemrég négy volt.

Flakkerosaink önkénykedése. Több oldalról veszük a panaszt hogy ezek az urak az ünnep és más kivételes napokat arra használják fel, hogy a közönséget zsarolják. Előfordultak esetek midőn alig egy negyed órai utért 1 frtot egy fr 50 krt is követelnek Sziveskedjék rendőrkapitányunk helyettese rendreutasítani őket hogy a tariffa betartassék s esetleg arra való felhívásra ezt felmutassák sőt kötelességszerűleg az szembeötli helyen észrevehetőleg a kocsiiban ki legyen függesztve hogy ily módon a közönség tájékozhasssa magát mert eddig napirenden van az is hogy egyenesen megtagadják a tariffa előmutatását.

A szegedi ügyvédi kamara és Kossuth. A szegedi ügyvédi kamara följegyzésre méltó hazafiás föllendülést tanúsított tegnapi választmányi ülésén. Egyhangulag elhatározta, hogy a kamara részére nagy hazánkfának, Kossuth Lajosnak életnagyságu arcképét megfesteti valamelyik nevezetesebb festőművész.

Posta küldemények csomaglása. A kereskedelemügyi miniszter a pezsgőt, folyadékot s más kényesebb tárgyakat tartalmazó postai küldemények mikénti csomaglása tárgyában újabb rendeletet bocsátott ki. A rendelet szerint a közönség a bort s efféle folyadékot tartalmazó plackokat rendszeren ládákból csomagolva adja ugyan postára, azonban gyakran a palaczkok oly rosszul vannak elhelyezve, hogy gondosabb kezelés mellett is, nem ritkán egyes palaczkok eltörnek s így más küldeményekben is kárt okoznak. Miután a felvevő pósthivatalok nincsenek azon helyzetben hogy megítélhessék, vajjon a küldemény belül jól van-e csomagolva a minthogy a kincstár nem szavatol oly kárért, melyet a földadó a küldemény elégtelen, célszerűtlen csomagolás által maga okozott, a rendelet a közönséget következőkre figyelmezteti: Folyadékoknál arra kell vigyázni, hogy az egyes palaczkok a ládán belül oly szorosan legyenek elhelyezve, hogy ne mozoghassanak. Levágott virágot, csokrot, úgy kell elhelyezni vatta közé, hogy a tartály oldalaihoz oda ne ütődjenek. Élő növényeket, művirágot is, oly módon kell csomagolni, hogy minden oldalról megvédve legyenek. Gyümölcsöt papir-foszlányok közé kell rakni; vaj, zsiradék küldemények kettős tartályba csomagolva adandók postára. Friss húst kosarakban, zsákokban is lehet szállítani, de a hus borecetes vászonba burkolandó. Tojást szecska vagy polyva között erős ládában. Értékesebb tárgyakat, ékszereket és drágaságokat tokban, azon felül erős fadobozban kell kötözni és pecsétviaszszal lepecsételve földadni. A cím mindenkor a külső burkolatra, a tartályra irandó. Folyékony és törékeny küldeményeknél a külső tartályra figyelmeztető idom, jel: a szokásos palaczk rajzolandó. Ha a külső burokra írni nem lehet a címet papírlapra is lehet írni de az egészen a csomagra fölragasztandó.

Palicson egy villatelek eladó. Értesítést ad a kiadóhivatal.

CSARNOK.

Kaland egy koporsóval.

(Egy vasúti állomásfelügyelő emlékeiből.)

II.

A lámpa homályos fénye mellett folyton szemügyben tartottam a koporsót.

Egyszerre ismét az apparátus játékanak zöreje szakítá félbe a csendet. «Vigyázz a koporsóra!» hangzék világosan.

Visszafojtott lélekzettel néztem a koporsót, Ugy tetszett, mintha valami láthatatlan erő csavart mozgatott volna belül. Szivem gyorsabban dobbant, midőn a nesz újra halaszott, kezembe vettem pisztolyomat s zajtalan léptekkel közeledtem a koporsóhoz. Pár másodpercig csendesen állva hallottam, a mint belülről a zár eltolatik s a koporsó fedele emelkedett. Bizony furcsán éreztem magamat; csudálatos dolog volt. De nem késtem soká; teljes erővel rávettem magamat a koporsóra; akármilyen benne ki nem ereszttem. Míg a fedelet lenyomtam, fájdalmas kiáltást hallottam.

Tudtam már, hogy nem kísértettel van dolgom. A koporsóba zárt teljes erővel igye-

kezett felemelni a fedelet; de nem volt elég ereje hozzá. Erősen ráneheztem, s magam körül tekintvém, hogy lezárhatnám a fedelet valamivel.

Szerencsére közel hevert egy kötel; ezt gyorsan átvetettem a koporsón s erős csomóra kötöttem. Gyorsan a kalapácsot és szegyet kerestem elő, s a koporsót folyton hangos kérelme daczára hatalmasan leszegeztem. Azután az apparátushoz szaladtam; allármiroztam a legközelebbi állomást, sürgősen kérve segélyvonalat. Mert bizonyos voltam benne, hogy az én kalandomnak még nincs vége. Eloltottam a lámpámat s egy jó vastag vasruddal felfegyverkeztem. «A segélyvonalat elindult!» — hangzik apparátusomból. — Kissé megnyugtatta vártam a történendőket.

Alig tíz perc múlva lépteket hallottam. Az ajtó előtt valaki megállott s csendesen kopogott. Csendesen maradtam. — Miska! — kiáltá egy hang. De midőn semmi választ sem kapott, erősebben kopogott. Én még mindig nyugodt maradtam. Erre hatalmas csapást mért az ajtóra, úgy, hogy annak egyik deszkája beszakadt. Egy kéz nyult be hogy a zárt eltolja. Elszántan odaugrottam s a kart megragadtam. Iszonyu dulakodás következett. Az idegen igyekezett magát kiszabadítani; de én vasskarral fogtam. Körülbelül tíz percig tartott e viaskodás, midőn ellenfelem, iszonyu káromlással azt kiáltá: — a vonat jön.

Iszonyu erőlködéssel igyekezett megszabadulni; neki a félelem, de nekem a remény adott új erőt. Nem eresztettem el; a mozdony füttyült, a vonat berobogott. Sietős lépteket hallék.

— Itt van, — hangzék több oldalról s én éreztem, hogy foglyomat megragadják.

— Nyisd fel az ajtót! — kiáltá kollegám a közeli állomásról.

Elbocsájtottam a kart s kinyitottam az ajtót. A rabló — mert ez volt — megkötözve hevert a földön. Megmentőim beléptek s igen örültek, hogy még jókor érkeztek.

— Jó fogás, — mondák — tudod hogy 500 dollárt ér?

— Oh megálljatok, — mondám — még egy foglyom van. — A koporsóra mutattam s elmondtam a történetet. Hozzáfogtunk annak kinyitására. Nem könnyű dolog volt.

— No, — mondá egyik barátom, — ha mindenik koporsót így szegeznének le, egy lélek sem támadna fel itélet napján.

Végre kinyitottuk. A bennlevőnek nem volt ideje felemelkedni vagy hatlövetű rovolverét használni; megfogluk megkötöztük. Michigán egyik legveszélyesebb rablója volt; fejére már rég 1000 dollárt tűztek ki. S így én ez éjjelen 1500 dollárhoz jutottam azonkívül Eldrige ur is jelentékeny ajándékot adott, midőn a 13.000 dollárt neki átszolgáltattam. Nevem híressé lett az igaz, szép összeg pénzt is kaptam, de szavamra mondom, nem szeretnék még egy ilyen éjszakát elérni. Mert nem mindig akadnak olyan sürgönyök, melyeknek nincsen küldőjük.

W. L.

Közönség köréből.*)

Segélyt a szegényeknek.

I.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becses lapja mult számában a főntebbi című cikk írója jó tanácsot ad a helyb. sz. Vincze-egyletnek, hogy vigyázzon: nehogy koldusokat neveljen. Köszönet a jó tanácsért. — hasznát is fogjuk venni, ha szükségünk

*) E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

lesz rá. De ne féljen a tisztelt cikkíró! — a mi sz. V. egyletünk, melynek tavalyi költségvetése 400 egynehány forintot tett ki. fájdalom oly szegény, hogy egyáltalán nincs tehetségében a szegényeket kikutatni, — és örül, ha a sok jelentkező közül kiválogathatja és segélyezheti azokat, akik a legelhagyottabbak és a segélyre leginkább rá vannak szorulva. Mert a segélyre szorultak számához és állapotához képest az egyletnek pártoló — s a hetigyűléseken működő tagjaitól begyűlt kegyes adomány vajmi csekély.

És mig a Kuliffay egyletek s a testet lelket tönkretevő ivó és kártyázó kompániák mindenféle akadály és megrovás nélkül virágnak, addig az önhibájuk nélkül inségbejutott s koldulni még nem tudó nem akaró házi szegényeket segélyező s ép ezért az egész művelt világban elterjedt sz. Vinczeegyletnek itt helyben, 73000 lélekszámmal bíró városunkban működő tagjai az elnökön kívül 6 mond hatan vannak; tehát még ezer lélekre sem jut egy, holott minden ezerre egy sem lenne sok. —

De hát a t. cikkíró ösmeri tapasztalásból a világot, és jól tudja: mennyire kerülnek az emberek különösen a gazdagok (tisztelt és hódolat a kegyesszívű kivételeknek) a szegény kórágyon fehérvő, a nyomorban sinylődő — meg a koporsóban fekvő szegény ember-társunk látványát, akinek sokszor koporsóra valója sem maradt. Pedig minden ember testi lelki üdvére szolgálna, ha mindezeket alkalomszerűleg minél többször fölkeresné!

Miután pedig az emberek legnagyobb része látni sem szereti az elhagyatottak, a betegek, a szökőködők nyomorát; könnyen elhitetik magukkal (ez kényelmesebb is) — hogy az nem is létezik, vagy legalább is nagyitva adta elő az az elfogult és jó szive által befolyásolt szemtanu. Ezt a közmondás kissé erőteljesen de találóan úgy fejezi ki: «A jóllakott nem hisz az éhesnek» Pedig ha Árvamegyében sokkal nagyobb is az inség: azért vannak nálunk is százanként önhibájuk nélkül szökőködők, elhagyottak, éhezők, betegek.

Igaz: hogy városunk az ilyeneknek, de csakis az ily állapotú szülők 12 éven aloli gyermekeinek, ezek közül is csak felének ad fejénként havi 2 1/2 frt segélyt, ami az illető kis gyermeket alig hogy az éhhalál ellen biztosítja, s hol marad még a ruha, a fűtő? Hol marad szülők s a többiek segélyezése, akik 12 éven aluliak, mikor az apát vagy anyát betegség vagy betegápolás az ágyhoz köti és mikor betevő falat nincsen a háznál?

És még e csekély kis segélyt is nem előlegesen, hanem 2 havonként utólagosan kapja a szegény, s mennyi után járás, mennyi várakozás! A bejelentéstől kezdve a pénz kikapásig, mig a sokféle hivatalokon a kérvény keresztül megy, nem hetekig, hanem hónapokig kell várnia annak, aki éhezik és nyomorog.

A jelenleginél legalább is tiszter nagyobb bevétellel kellene bírnia a sz. V. egyletnek, hogy mindig rögtönösen segíthessen ilyen és más esetekben, midőn a szegény még e kis segélyt sem hapja meg, mert péld. nem idevaló, nem honosított; vagy a nehéz beteget ápolónak lehetetlen a segélyzés után járni.

Említsem-e: hogy ily aprósággal elárult vagy elhagyatott, vagy betegágyból fölkelte szülő különösen az anya mily nehezen juthat munkához, mikor még nagy dolog időben is sokszor százanként térnek vissza a piáczról a napszámosok, akiket senki sem fogadott föl s az napra már mit sem kereshetnek. — Elsze-

gödnék, de ki fogadja föl 4—5 vagy több aprósággal? vagy kire hagyja őket, különösen az 1—3 éveseket, akik még ovodába nem adhatók?

Tanítók temetkezési egylete létezik évek hosszú sora óta Szabadkán, melynek kebelébe a tanítók és hites társaik léphetnek be. Az oly tag azonban a régiebb és újabb alapszabályok értelmében az egyletből kizáratnak tekintetik, kifizetési kötelezettségét elhanyagolja, miután ez az egyletből való kilépés jelül vétetik. A »Szabadkai Közlöny«-ben X) betű alatt szólal föl valaki az egylet ellen kárhoztatva azt azért, mert P. B. tanítót nem vette be újra kebelébe. Az egylet választmánya helyesen cselekedett, s hogy nem az egylet a személyeskedő, hanem a be nem fogadott P. B. arról a »Sz. K.«-ben megjelent

főlszólalás legékezzőlóbban tanuskodik. Ami a »klikk« szót illeti, az is csak P. B. és társaira illik, mert ők a hatalmat magukhoz nem ragadhatván az egyletből kiléptek.

Egy egyleti tag.

Nyilttér.*)

Bátor vagyok a t. építész, építő-mester, vállalkozó és háztulajdonos urak tudomására hozni, hogy helyben

márvány, mozaik és cement-ipar-telepet

rendeztem be és minden e szakmába vágó munkákat készítek, u. m. beton-csatornázás, nedves falak szárazzá tételét, fürdőkádak, vízmedenczék és vizeket, márvány, mozaik és cement-lapok, konyhák, folyosók, lépcsőházak verendák, templomok, kórházak, stb. kikövezését, továbbá elvállalok minden színben és

*) E rovat alatt közléteért nem felelős a Szerk.

mértékben olasz-, belgia- és francia márványból, faburkolások, fürdők, kandalók, mozdó- és kávéházi asztal-lapok, éjjeli szekrény, tükör-állvány, pohárszék, consol- és billiárd-lapok készítését.

Ezenkívül mindig raktáron tartok I. r. Portland-czement és hidraulikus meszet.

E szakmába vágó 16 évi működésem és gazdag tapasztalataim, melyeket Ausztria-Magyarország fővárosaiban és Olaszországban szereztem, képesítenek fentebb említett munkák lelkiismeretes kivitelére, pontos és gyors kiszolgálás mellett.

Midőn becses támogatását és megbízásait van szerencsém kikérni, maradok

mély tisztelettel

Novák G.

2—10 márvány, mozaik és cement iparos. I. Kölcsey-utca 384. sz.

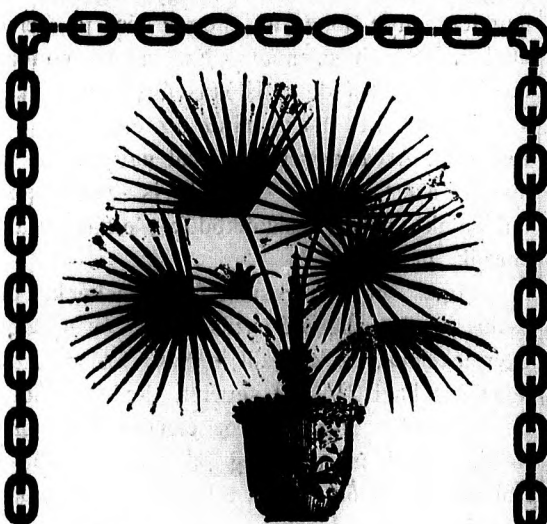
FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer

FERENCZ JÓZSEF

keserűviz, a keserűvizek királya.

10 aranyéremmel az 1-ső kiállításokon kitüntetve, leginkább ajánlva az orvos urak által. Kéretik csak Ferencz József-viz, nem pedig Budai vagy egyéb elnevezést használni. Kapható mindenütt. Az Igazgatóság, Budapest, Váci-utca 18. 4—10

Élő virágok
disznővények

koszorúk, csokrok

ugy mindenféle

diszitmények, tavaszi virágok
kaphatók alulirotnál.

A n. é. közönség b. figyelmét

fölvívom

nemesített rózsáimra

u. m. thea, hybrid és remortant

fajtákra.

Bednárz Károly

3—8

városi műkertész.

Margit

GYÓGYFORRÁS

MAGYAR SELTERS.

Borral használva a legegészségesebb ital.

Van szerencsénk teljes tisztelettel tudatni, hogy Margit telepünkön a „Margit“ (Magyar Selters) gyógyviznek eddig is legújabb rendszerű kezelését újra tökéletesítettük Gyógyvüzünket új czimkével ellátott új alakú, az eddigieknél erősebb üvegekben, a viznek változatlanul maradását biztosító erős dugaszolással és önkupak-elzárással hozzuk forgalomba, mely újításra szives figyelmét felhívjuk

Dr. Karlovsky utóda
a Margit gyógyforrás igazgatósága.

Orvosi bizonyítványok.

1892.

Dr. KORÁNYI FRIGYES,

kir. tanácsos, egyetemi tanár, a budapesti m. kir. tud. egyetem I. belgyógyászati kórodájának igazgatója.

A Margit (Magyar Selters)-gyógyvizet sokszorosan használván, úgy magányakorlatomban mint a vezetésem alatt álló egyetemi kórodán azt jó hatásúnak találtam: a nyákhártyák, főleg a gyomor és légutak nyákhártyáinak hurutos bántalmainál A használatban levő egyéb vizektől, melyenek a Seltersi, Radeini, Vichy stb. különbözik e viz csekélyebb szabad szénsav tartalmánál fogva, s azért oly esetekben, midőn vérzések lehetősége forog fenn vagy a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavdúsabb vizek fölött előnnyel bír.

Dr. KÉTLY KÁROLY,

egyetemi tanár, a budapesti m. kir. tud. egyetem II. belgyógyászati kórodájának igazgatója A „Margit“ (Magyar Selters)-gyógyforrás vizét, mely a tiszta szikéleges ásványvizek sorába tartozik, részint magányakorlatomban, részint a vezetésem alatt álló egyetemi belgyógyászati kórodán, hosszú idő óta használom, s azt a gyomor, belek, húgyhólyag, főleg pedig a légzőszervek hurutos bántalmainál legjobb eredménnyel alkalmaztam. E viz más hasonló vegyi összetételű vizek közt, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl stb. kisebb szabad-szénsav tartalmánál fogva bir előnnyel

Kizárólagos
főraktár

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. és szerb. kir.
udv. ásványviz-szállítónál

Budapest, Erzsébet tér 8 sz.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.